

Ropucha paskówka *Epidelea (Bufo) calamita* (1201)

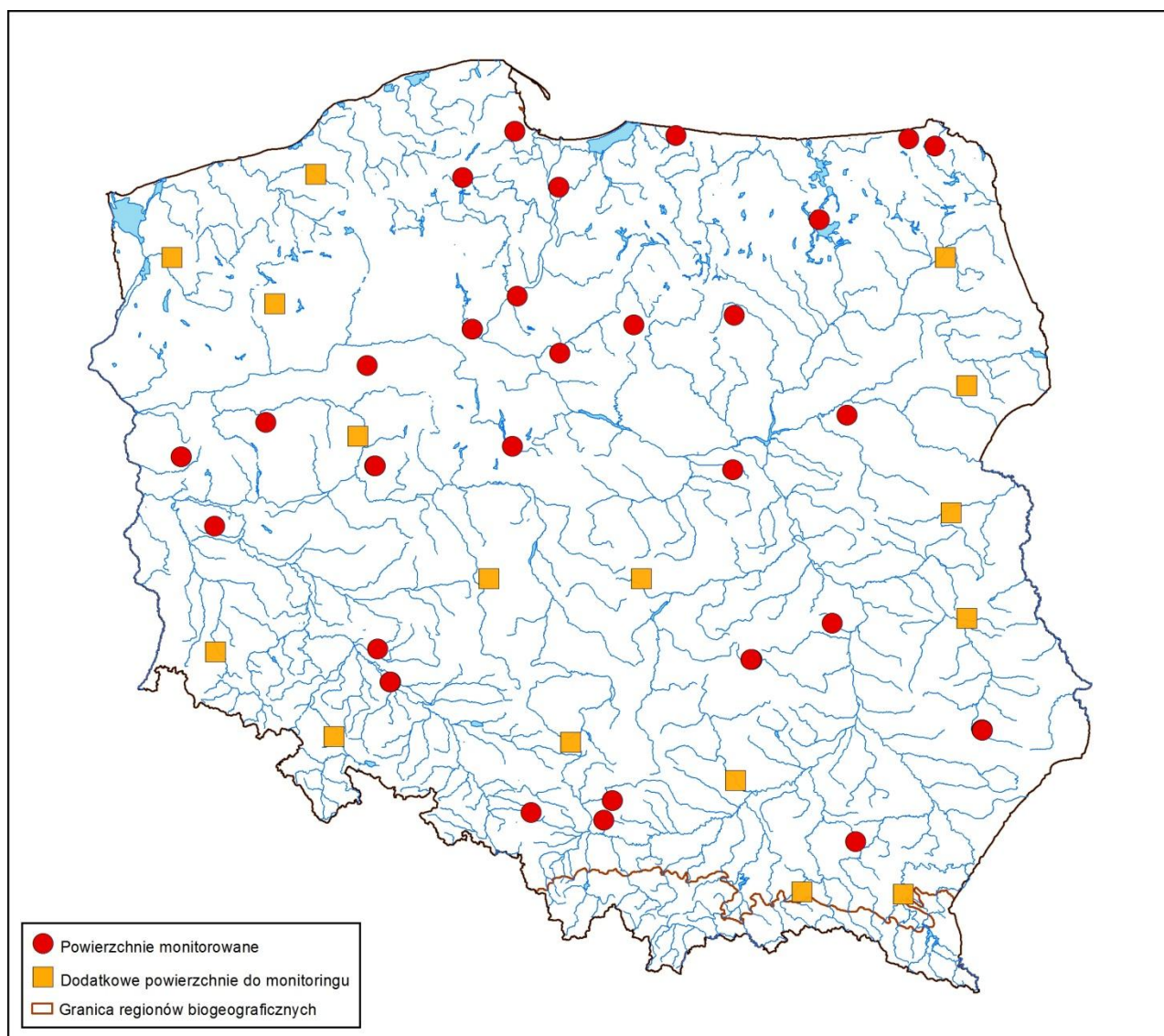

Autor raportu: Maria Ogielska i Krzysztof Klimaszewski

Eksperti: Baran Paulina, Błażuk Jacek, Bonk Maciej, Klimaszewski Krzysztof, Majtyka Tomasz, Najbar Bartłomiej

Gatunek występuje w regionie biogeograficznym kontynentalnym.

Liczba i lokalizacja stanowisk i obszarów monitoringowych

Ryc. 1. Rozmieszczenie powierzchni monitoringu płazów

Gatunek został zaobserwowany na 23 stanowiskach spośród 351 stanowisk rozrodu płazów badanych w regionie biogeograficznym kontynentalnym w 2010 r. Należy je traktować jako stanowiska monitoringowe gatunku w 2010 r. Znajdują się one na Pojezierzu Kaszubskim, w północnej części Mazowsza, w okolicach Zielonej Góry, Pomorzu Gdańskim, Górnym i Dolnym Śląsku. Stanowiska te nie reprezentują w pełni rozmieszczenia geograficznego ropuchy paskówki na terenie Polski. Uzasadnione jest uzupełnienie w przyszłości listy monitorowanych stanowisk stanowiskami wybranymi w następujących rejonach: na Pomorzu – od Szczecina do Trójmiasta, na Pojezierzu Pomorskim i Pojezierzu Mazurskim, na Nizinie Wielkopolskiej, w centralnej Polsce (woj. łódzkie) i na całej ścianie wschodniej, od Suwałk po Bieszczady. Taka sieć stanowisk pozwoli na właściwe monitorowanie stanu gatunku, w tym na obserwowanie trendów w dostępności siedlisk rozrodu.

Tab. 1. Zestawienie badanych stanowisk, na których stwierdzono ropuchę paskówkę

Lp.	Nazwa stanowiska	Lokalizacja stanowiska (obszary chronione)
1.	Bukowno 1	Śląsk
2.	Bukowno 5	Śląsk
3.	Cecylówka	Puszcza Kozienicka/ Mazowsze południowe
4.	Gdańsk-Klukowo 1	Pomorze Gdańskie
5.	Kościerzyna-Rybaki 1	Pojezierze Kaszubskie
6.	Kościerzyna-Rybaki 2	Pojezierze Kaszubskie
7.	Kościerzyna-Rybaki 3	Pojezierze Kaszubskie
8.	Kościerzyna-Rybaki 4	Pojezierze Kaszubskie
9.	Kościerzyna-Rybaki 5	Pojezierze Kaszubskie
10.	Kościerzyna-Rybaki 6	Pojezierze Kaszubskie
11.	Kościerzyna-Rybaki 7	Pojezierze Kaszubskie
12.	Krępa 1	Dolina Środkowej Odry (PLB 080004)
13.	Krępa 2	Dolina Środkowej Odry (PLB 080004)
14.	Krępa 6	Dolina Środkowej Odry (PLB 080004)
15.	Krępa 12	Dolina Środkowej Odry (PLB 080004)
16.	Krępa 25	Dolina Środkowej Odry (PLB 080004)
17.	Oława 3	Dolny Śląsk
18.	Oława R6	Dolny Śląsk
19.	Oława R7	Dolny Śląsk
20.	Rapaty	Mazowsze północne
21.	Zielona Góra - Ochla 22	okolice Zielonej Góry
22.	Zielona Góra - Ochla 23	okolice Zielonej Góry
23.	Zielona Góra - Ochla 24	okolice Zielonej Góry

Wyniki badań i ocena stanu ochrony

Podsumowanie wyników badań wskaźników na stanowiskach

Charakterystyki populacyjne

Chociaż nie przyjęto żadnych wskaźników stanu populacji gatunku i na wszystkich stanowiskach określono go jako nieznan (XX), to jednak na wszystkich stanowiskach oprócz samej obecności gatunku, notowano liczbę obserwowanych osobników dorosłych, liczbę usłyszanych głosów godowych samca młodocianych, larw oraz jaj.

Poniżej przedstawiono krótkie podsumowanie zebranych w trakcie kontroli terenowych danych o liczebności i rozrodzie ropuchy paskówki na monitorowanych stanowiskach.

Liczebność.

Najwięcej stwierdzeń zanotowano na podstawie głosów godowych (od 2 do 6 głosów na 19 stanowiskach) i obecności osobników dorosłych (14). Na 13 stanowiskach stwierdzono zarówno głosy, jak i obecność osobników dorosłych. Liczba głosów godowych na stanowisku jest łatwa do określenia w czasie badań terenowych i tylko w 3 przypadkach stwierdzono obecność odzywających się samców bez podania ich liczby. Na żadnym stanowisku nie odnotowano

obecności jaj. Obecność larw stwierdzono na 3 stanowiskach (od 3 do 30 kijanek). Na żadnym stanowisku nie zanotowano obecności osobników młodocianych.

Rozród. Przystępowanie do rozrodu stwierdzono na podstawie obecności larw (3 stanowiska).

Wskaźniki stanu siedliska

Tab. 2. Zestawienie ocen zbiorczego wskaźnika jakości siedlisk na badanych stanowiskach ropuchy paskówki

Wskaźnik	Ocena			
	FV	U1	U2	XX
Zbiorczy wskaźnik jakości siedlisk	17	6	0	0

Zbiorczy wskaźnik jakości siedliska na większości stanowisk (ok. 74%) osiągnął wartość wskazującą na właściwy stan siedlisk (FV). Stan niezadowolający (U1) określono dla 6 stanowisk.

Poniżej opisano, jak kształtowały się poszczególne składowe zbiorczego wskaźnika jakości siedlisk na monitorowanych stanowiskach w skali FV/U1/.

Region geograficzny

Wszystkie stanowiska, na których stwierdzono występowanie gatunku znajdowały się w regionie kontynentalnym, co oznacza ocenę FV

Podłoże w strefie brzegowej zbiornika

Najwyższą ocenę (FV) dostały zbiorniki, w których podłoże było: żwirowe (7 stanowisk), piaskowe (4 stanowiska), z osadami organicznymi (5 stanowisk), gliniaste (1 stanowisko). W sumie stanowiska z taką oceną stanowiły 74% wszystkich, na których stwierdzono obecność gatunku. Na pozostałych 26% stanowisk ocenionych jako U1 dno było piaskowe (1 stanowisko), betonowe (1 stanowisko lub gruntowe (4 stanowiska).

Udział płyczn w linii brzegowej zbiornika

Wskaźnik ten określono tylko dla 2 zbiorników: do 10% (dla FV) i 30-40% (dla U1).

Udział szuwaru w linii brzegowej

Obecność szuwaru jest wskazana, choć nie jest konieczna. W zbiornikach o statusie FV na 8 stanowiskach było 75-100% udziału szuwaru, na 1 było 25%, a na 5 0% lub kilka kęp. Dla stanowisk ocenionych jako U1 większość stanowisk nie miała szuwaru, a jeden zbiornik miał ok. 50%.

Środowisko w promieniu do 100 m

Sprzyjający gatunkowi charakter otoczenia stwierdzono na 14 stanowiskach. Dobre warunki stwarzały lasy iglaste (7 stanowisk), pola uprawne (4 stanowiska), tereny piaszczyste (2 stanowiska) i łąki (1 stanowisko). Gorsze warunki w otoczeniu zbiornika stwarzały zabudowania wiejskie (5 stanowiska), lasy liściaste (3 stanowiska) i zakrzewienia (1 stanowisko).

Tab. 3. Oceny parametrów stanu ochrony ropuchy paskówki na badanych stanowiskach

Lp.	Stanowiska	Oceny
-----	------------	-------

		stan populacji	stan siedliska – wskaźnik zbiorczy (ocena wykonawcy)	perspektywy	ocena ogólna*
1.	Bukowno 1	XX	FV	FV	FV
2.	Bukowno 5	XX	FV	FV	FV
3.	Cecylówka	XX	U1	FV	FV
4.	Gdańsk-Klukowo 1	XX	FV	U1	U1
5.	Kościerzyna-Rybaki 1	XX	FV	FV	FV
6.	Kościerzyna-Rybaki 2	XX	FV	FV	FV
7.	Kościerzyna-Rybaki 3	XX	FV	FV	FV
8.	Kościerzyna-Rybaki 4	XX	FV	FV	FV
9.	Kościerzyna-Rybaki 5	XX	FV	FV	FV
10.	Kościerzyna-Rybaki 6	XX	FV	FV	FV
11.	Kościerzyna-Rybaki 7	XX	FV	FV	FV
12.	Krępa 1	XX	U1	FV	FV
13.	Krępa 2	XX	FV	FV	FV
14.	Krępa 6	XX	U1	FV	FV
15.	Krępa 12	XX	FV	FV	FV
16.	Krępa 25	XX	FV	FV	FV
17.	Oława 3	XX	FV	U1	U1
18.	Oława R6	XX	FV	FV	FV
19.	Oława R7	XX	FV	FV	FV
20.	Rapaty	XX	FV	FV	FV
21.	Zielona Góra - Ochla 22	XX	U1	U1	U1
22.	Zielona Góra - Ochla 23	XX	U1	U1	U1
23.	Zielona Góra - Ochla 24	XX	U1	U1	U1

*osobno z uwzględnieniem oceny siedlisk w oparciu o zbiorczy wskaźnik jakości siedliska i oparciu o ocenę eksperta wykonującego prace (w nawiasie)

Stan populacji: Stanu populacji gatunku na poszczególnych stanowiskach nie oceniano.

Stan siedliska: Udział stanowisk, gdzie stan siedliska (według przyjętego zbiorczego wskaźnika) jest właściwy (FV) wynosi 74%. Stanowiska o stanie siedliska średnim (U1) stanowią pozostałe 26%. Na obniżoną ocenę stanu siedlisk wpływ miał przede wszystkim zbyt mały udział płyczn w linii brzegowej zbiornika (<50%). Nie stwierdzono aby ocena siedliska uzyskana wg przyjętych wskaźników różniła się od oceny poszczególnych wykonawców.

Perspektywy zachowania z uwzględnieniem negatywnych oddziaływań i zagrożeń:

Na większości stanowisk (18) perspektywy zachowania gatunku na stanowisku określono jako dobre (FV). W 2 przypadkach perspektywy oceniono lepiej niż aktualny stan siedliska, a w 1 przypadku – odwrotnie. Dotyczy to stanowiska Oława 3, gdzie obserwowano rozjeżdżanie zbiornika przez maszyny rolnicze. Na stanowisku Klukowo wskazywano na zagrożenie związane z drapieżnictwem (ryby). Natomiast na stanowiskach w rejonie Zielonej wskazwano na negatywne oddziaływanie pobliskich dróg i okresowego poboru wody (1 stanowisko) i na zaśmiecanie

bezpośredniego otoczenia zbiornika i okresowo duże zanieczyszczanie wody przynętami wędkarskimi (2 stanowiska).

Ocena ogólna: Dla 74% stanowisk ocena ogólna była dobra (FV). Niezadowolającą ocenę (U1) uzyskało pozostałe 16% wszystkich stanowisk.

Gatunki obce: Na badanych stanowiskach wykazano obecność następujących gatunków obcych: wierzba ostrolistna *Salix acutifolia* Willd. – na 4 stanowiskach, moczarka kanadyjska *Elodea canadensis* Michx. – na 6 stanowiskach, trawianka *Perccottus glenii* Dybowski, 1877 – na 2 stanowiskach, bażant łowny *Phasianus colchicus* Linnaeus, 1758 – na 2 stanowiskach, norka amerykańska *Neovison vison* Schreber, 1777 – na 4 stanowiskach.

Stan ochrony gatunku w obszarach Natura 2000

Gatunek nie figuruje na załączniku II Dyrektywy Siedliskowej (wymieniana jest tylko w IV), nie jest zatem gatunkiem Natura 2000 i dlatego nie oceniano stanu tego gatunku na poziomie obszarów Natura 2000. Niezależnie, żadne ze stanowisk, w którym stwierdzono paskówkę nie było zlokalizowane w obszarach Natura 2000.

Stan ochrony gatunku na poziomie regionu biogeograficznego

Tab. 5. Ocena stanu ochrony gatunku w badanym regionie biogeograficznym

Region	Oceny			
	Stan populacji	Stan siedliska	Perspektywy	Ocena ogólna
Region biogeograficzny kontynentalny	XX	XX	XX	XX

Badaniami objęto zbyt małą reprezentację krajowej populacji gatunku aby można było wnioskować o stanie gatunku w regionie.